

OBSAH

Úvodem

Robert Antonín 7

- I. Čtvrtý lateránský koncil: evropská civilizace na rozcestí
Robert Antonín 10

- II. Česká a moravská církev v mocenských osách středověké společnosti
Robert Antonín – Dalibor Janiš 24
Česká a moravská církev v časech koncilních jednání 24
Biskup a kníže 30
Olomoucké biskupství a přemyslovská knížata 43
Intermezzo 47
Případ biskupa Ondřeje 47
Biskup Robert a „moravská“ cesta k emancipaci 59
Biskup Bruno a moravští biskupové druhé poloviny 13. století 64
Pražské biskupství od smrti Ondřeje do konce 13. století 72

- III. Papežství a šíření církevní (právní) kultury
Robert Antonín – Dalibor Janiš 83
O primát papežské moci 83
Teokracie a české země 90
Po IV. Lateránu 95
Legáti 102
Učené právo a vlivy kanonického práva na světské právo 108
Imunity a postavení církevních institucí ve vztahu k zemskému právu 118
Mendikanti a české země ve 13. století a na počátku století 14. 141

- IV. Proměny církevní organizace
Dalibor Janiš 173
Správa diecéze a problém desátků 173

Disciplína kléru a církevní soudnictví 187
Synody a církevní zákonodárství 208
Manželské právo 226
Židé 242

V. Zbožný život mezi ideálem, normou a realitou
Robert Antonín 253
Čtvrtý Laterán a mravní obroda kléru? 253
Laická zbožnost po IV. Lateránu 262

VI. Čtvrtý lateránský koncil a vizuální kultura 13. a 14. století
Daniela Rywíková 274
Koncil, umění a náboženská praxe Evropy vrcholného a pozdního
středověku 274
Obraz a reforma. Umění v českých zemích a naplňování principů
lateránské reformy 291
Devoce a emoce. Ukřižování v *Mater verborum* – umění a duchovní
trendy 13. století 295
Transsubstanciace a obraz – obraz transsubstanciace 304
Vizuální rétorika a moralistní ikonografie v českém umění
14. století. Cura animarum a Štít víry v kostele sv. Ducha v Hradci
Králové 317
Umění a náboženská praxe: zpověď, pokání, hřích a peklo 326

Závěrem
Robert Antonín 345

Apendix: Konstituce čtvrtého lateránského koncilu
překlad Anna Pumpllová – Richard Psík 353

Seznam použitých pramenů a literatury 401
Soupis archivních pramenů a rukopisů 401
Soupis katalogů a vydaných pramenů 401
Soupis použité literatury 405
Seznam používaných zkratk 440
Soupis a zdroje vyobrazení 441
Summary 446
Jmenný a místní rejstřík 455